

Kvalitetsutvikling i barnehagene i Fosenregionen

Rapport fra ekstern vurdering
i Tusseladden barnehage i uke 12/2021

Vurderingstema
Et godt språkmiljø i garderoben

Innhold

.....	1
1. Forord	3
2. Ekstern barnehagevurdering som verktøy.....	4
3. Fakta om barnehagen	5
4. Vurderingstema og fremtidsbildet.....	6
4.1 Fremtidsbildet.....	7
5. Barnehagens sterke sider og utviklingsområder.....	9
6. Videre arbeid og spørsmål til refleksjon	18
7. Oppfølgingsavtale etter ekstern barnehagevurdering.....	19
Vedlegg 1 - Deltakere i vurderinga	20
Vedlegg 2 – Tidsplan	20
Vedlegg 3 – Metoder	22
Forberedelse av barna	22
Møte med foresatte.....	22
Møte med styreren	23
Vedlegg 4 – Intervjuguide til barna.....	23
Vedlegg 5 –Intervjuguide til foresatte	24
Vedlegg 6 – Intervjuguide til personalet.....	24

1. Forord

DEN MORGENEN

Den morgenen
myggen våknet
og var gjort til en elefant,
ble den meget forbauset.
Du STORE verden!
sa den,
"Her må det ha hendt noe
i nattens løp!"

Inger Hagerup

Vi ønsker å takke for fine dager sammen med barn og ansatte på Tusseladden barnehage. Vi er blitt godt mottatt og har fått et lite og godt blikk inn i barnehagens hverdag. Vi har hatt gode samtaler med barnehagens styrer som villig har forklart og beskrevet ulike ting vi har lurt på, slik at vi skulle få et helhetlig bilde av barnehagens praksis. Vi takker for gode samtaler med ansatte, barn og foreldre. Vi ser at barnehagen har vært godt forberedt på at vi skulle komme, noe som også gjenspeiler seg i måten vi blir møtt av barna.

Det er med ydmykhet og respekt at vi presenterer våre funn i denne rapporten, da vi er veldig klar over at vi kun har vært til stede i 3 av årets 365 dager. Vi håper at våre observasjoner og innspill kan bidra til videre refleksjoner i personalgruppen, og være et grunnlag for videre utvikling.

Vi ønsker dere lykke til med det videre arbeidet!

Med hilsen

Kjersti Nissen og Ann Kristin Thunsør

2. Ekstern barnehagevurdering som verktøy

Ekstern barnehagevurdering er et verktøy for å hjelpe barnehagen med å vurdere og videreutvikle kvaliteten på tilbudet til barna. Metoden bidrar med et eksternt blikk fra to «likemenn» som kommer til barnehagen for å observere og snakke med barna, de foresatte og de som jobber der.

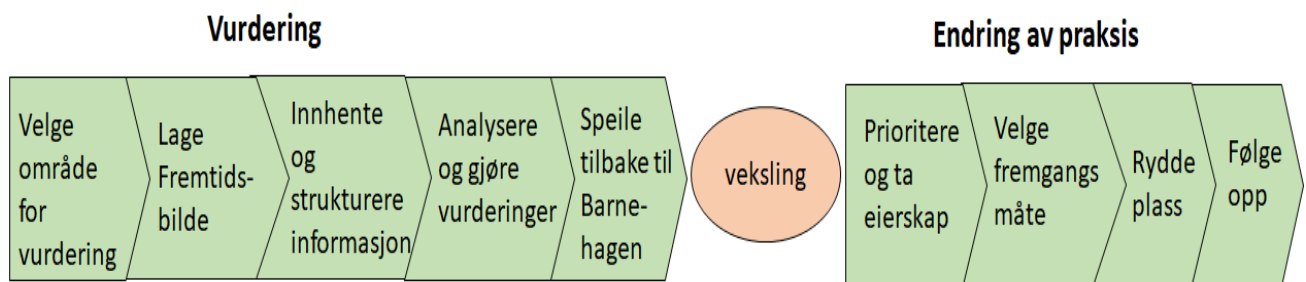
Vurderingsområdet tar utgangspunkt i barnehagen sitt ståsted og handler om element som vil gjøre de tilsette bedre i stand til å utføre sine primære oppgaver knyttet til barna sin trivsel, læring og utvikling.

Ekstern barnehagevurdering består av fem trinn:

1. Velge område for vurdering
2. Lage fremtidsbildet
3. Innhente og strukturere informasjon
4. Analysere og gjøre vurderinger
5. Speile tilbake til barnehagen

De fem trinnene er nå gjennomførte og oppsummerte i denne rapporten.

Den videre prosessen kan synliggjøres slik:

Det er barnehageeieren og styreren som har ansvaret for å følge opp vurderingen med utviklingsarbeid i barnehagen.

Grunnlaget for ekstern vurdering i barnehagen finner vi i Rammeplan for barnehagen. Les mer om ekstern barnehagevurdering på <http://www.udir.no/ekstern-barnehagevurdering>

I Fosenregionen samarbeider de 4 kommunene Osen, Åfjord, Indre Fosen og Ørland om ekstern barnehagevurdering. Vurderingsgruppa består av 6 kompetente og erfarne pedagoger som jobber i barnehagene på Fosen, samt 3 pedagoger/ veiledere fra DMMH.

3. Fakta om barnehagen

Tusseladden barnehage er en kommunal barnehage for barn i alderen 1-6 år. Den ligger sentralt til i Roan, med kort vei til fotballbane, butikk, kommunehus, bibliotek, sykehjemmet, sjøen, skogen og fjellet.

Inndelingen av barnegruppene vil variere fra år til år, avhengig av sammensetningen vi til enhver tid har. Dette vil også være styrende når det gjelder bemanning. I år har barnehagen

til sammen 19 barn, hvorav 6 går på avdeling Rumpetroll (småbarn), og 13 på avdeling Froskene (storbarn) og 7 ansatte. 4 av de faste ansatte er langtidssykemeldte. De faste vikarene har vært stabile.

I tillegg til at barnehagen jobber med Rammeplanens krav til formål og innhold velger man ut noen områder som skal være overbyggende det kommende barnehageåret. For perioden 2019-2023 har barnehagene i Åfjord kommune valgt ut livsmestring og digitale verktøy i barnehagen som overbyggende fokusområder. I tillegg har Tusseladden barnehage valgt ut språk og samspill som fokusområdet for barnehageåret 2020/2021.

4. Vurderingstema og fremtidsbildet

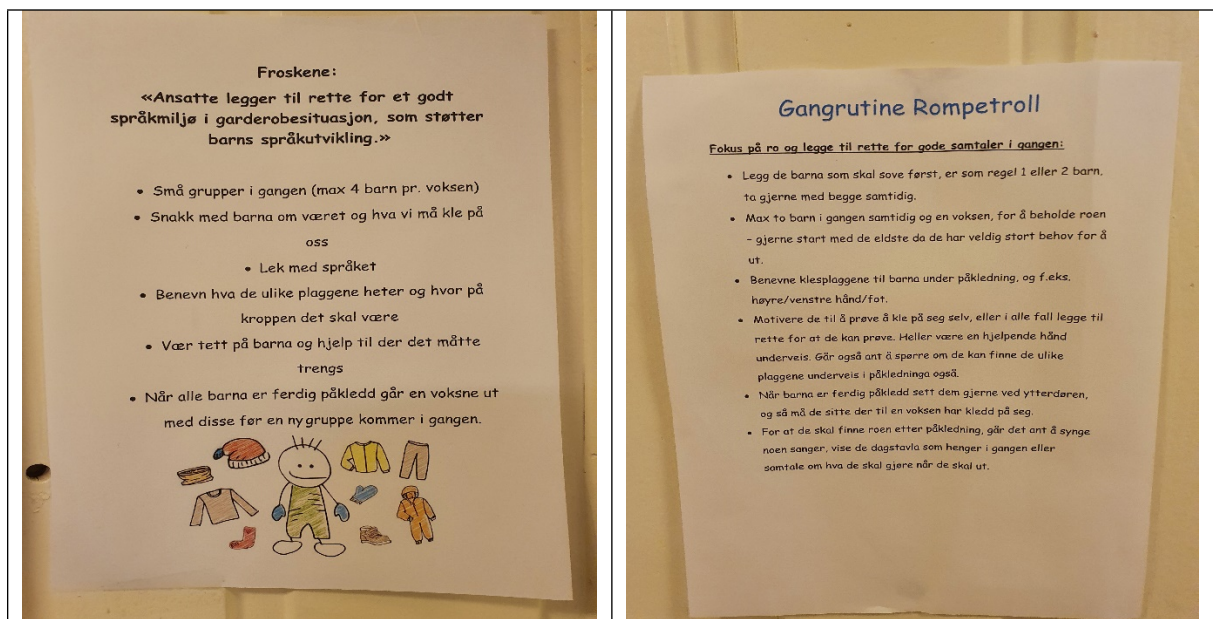
Tusseladden barnehage har bedt om vurdering på følgende tema:

[Ansatter legger til rette for et godt språkmiljø i garderobesituasjon, som stimulere til språkutvikling.](#)

Barnehagen kom fram til vurderingsområde etter en prosess i personalet og i samarbeid med barnehageeier. Vurderingstemaet ble endret fra våren 2020, hvor valg av vurderingstema var barns medvirkning, og ekstern vurdering ble utsatt som følge av Covid-19. Nytt vurderingstema høsten 2020 er valgt utfra barnehagens satsningsområde «språk og samspill», og endringen er godkjent av barnehagen.

Bakgrunn:

Ståstedsanalysen 2020 viser en lav score knytta til personalet inviterer barna til utforskende samtaler og utfordrer deres tenkning. Barnehagen har også gode utviklingspotensialer i å følge med på barns kommunikasjon og språk, fange opp og støtte barns språkutvikling. I sin begrunnelse for valg av vurderingstema skriver barnehagen at de vil jobbe med språkmiljøet i barnehagen og styrke seg faglig og bevisstgjøre hele personalgruppen innenfor språkarbeidet. Arbeidet videre etter BAKOM er knytta til språk og kommunikasjon. Barnehagens satsningsområde for 2020/2021 er språk og samspill.

4.1 Fremtidsbildet

Ansatte legger til rette for et godt språkmiljø i garderobesituasjonen, som støtter barns språkutvikling.

KVALITETSMÅL	TEGN PÅ GOD PRAKSIS
Barna: Barna deltar aktivt i av- og påkledningssituasjonen, også språklig.	• Barn uttrykker sine følelser, tanker og meninger i situasjonen • Barna viser språkglede ved å leke med ord og lyder • Barna opplever å bli involvert i samtaler med personalet • Barna opplever å bli lyttet til og forstått
Personalet: Personalet anerkjenner og responderer på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk.	• Personalet gir barn språklig støtte • Personalet legger til rette for små grupper i garderoben • Personalet viser interesse for det barnet formidler som grunnlag for hverdagssamtaler • Personalet bruker språket aktivt ved å sette ord på handlinger, begreper og setninger
Foresatte: Foresatte opplever godt samarbeid med barnehagens ansatte om barns språkutvikling.	• Foresatte opplever at deres barn blir forstått, sett og hørt • Foresatte opplever gode samtaler mellom barn og ansatte • Foresatte har inntrykk av at personalet jobber godt med barnehagens språkmiljø • Foresatte får god informasjon om barnets språkutvikling
Barnehagen som lærende organisasjon: Barnehagen er en lærende organisasjon der personalet reflekterer over barnehagens språkmiljø.	• Barnehagen vurderer jevnlig barns språkmiljø. • Styrer legger til rette for gode møteplasser hvor personalet kan reflektere sammen • Personalet observerer jevnlig barnas språklige utvikling. • Barnehagen involverer barns erfaringer og synspunkter i vurderingsarbeidet

Fremtidsbildet har vært utgangspunktet for barnehagevurderingen og beskriver den ønskede situasjonen innen vurderingstemaet ut fra lov om barnehage, forskrifter og faglig, pedagogisk kunnskap. Kvalitetsmålene og tegn på god praksis i denne rapporten er utformet av vurdererne i samarbeid med barnehagen.

Vurdererne sammenliknet kvalitetsmål og tegn på god praksis med informasjonen som ble samlet inn om vurderingstemaet gjennom intervju og observasjon i barnehagen, i tillegg til de dokumentene som barnehagen la fram.

5. Barnehagens sterke sider og utviklingsområder

Vurderingen tar utgangspunkt i observasjoner, refleksjonsmøter og innhentet materiale og hvordan dette samsvarer med det som har kommet fram i samtaler med barn, ansatte og foreldre.

Vi ønsker å poengtere at det i våre beskrivelser og i våre spørsmål kan oppfattes som at *god praksis* og *praksis som kan bli bedre* er to like størrelser, men slik er det ikke. Vi opplever at barnehagen har veldig dyktige ansatte som ønsker det beste for sin barnehage. Gjennom vurderingsdagene har vi i all hovedsak observert god praksis, og noen tilfeller av praksis som vi stiller spørsmål ved og som vi mener kan bli bedre.

Tegn på god praksis og praksis som kan bli bedre

Kvalitetsmål: Barna

Kvalitetsmål:

Barna deltar aktivt i av- og påkledningssituasjonen, også språklig.

Tegn som tyder på dette er:

- Barn uttrykker sine følelser, tanker og meninger i situasjonen
- Barna viser språkglede ved å leke med ord og lyder
- Barna opplever å bli involvert i samtaler med personalet
- Barna opplever å bli lyttet til og forstått

Vi opplever trygge barn, som deltar aktivt i sin hverdag i barnehagen. Også i av- og påkledningssituasjonen. Trygghet og tillit er grunnleggende for all utvikling hos barna, og nødvendig også for å kunne styrke barnas språkutvikling. Personalet har jobbet bevisst med å styrke sin relasjonskompetanse. Vi har deltatt i påkledning, ved levering og henting, og ved

på- og av-kledning til utelek i disse 3 dagene. Det gir et begrenset innsyn, men vi opplever at rutinene i barnehagen delvis er etterlevd disse dagene. Det vi har sett gir oss et så representativt syn som det er mulig å få på så kort tid. I tillegg har vi hatt samtaler med barn, og observert språksamspill på begge avdelingene.

God praksis:

Vi opplever at barna aktivt bruker språket sitt til å uttrykke sine følelser, tanker og meninger i barnehagen. Det ser ut til å være aksept for at barna kan uttrykke seg aktivt. Barn viser språkglede for eksempel ved å rime på ord og med sang som følger handling, for eksempel ved håndvask. Dette gjør barn på eget initiativ, som en del av en eksisterende kultur. Både barn og personalet viser humor og glede i samspillet. Det preges av blikk-kontakt, tonefall og bekræftende kommunikasjon. I samtale med barn ble for eksempel ordet "tøysevan" skapt. Noe barna brakte med seg videre i samspill med personalet. " Du skjønne, det e itj rart æ la tusjen oppi perleboksen, æ har jo drukke tøysevan!!"

Barna forteller om at de snakker med de voksne i barnehagen, når de har noe morsomt å fortelle, er lei seg eller trenger hjelp til noe, både i garderoben og ellers i hverdagen. De kan snakke med alle voksne om dette, og har ingen uttalte favoritter, eller noen som de er mer eller mindre trygge på.

Ansatte legger til rette for at barna skal trene selvstendighet, språk og samspill i påkledningssituasjonen, tilpasset barnas alder. De største barna går i garderoben i mindre grupper, som gir rom for samtale og kommunikasjon med det enkelte barn. Her opplever vi at barn blir lyttet til og forstått. Personalet imøtekommer barnets innspill og stiller spørsmål tilbake, for slik å stimulere barns språk. Vi ser at personalet stort sett sitter slik at de møter barnet i lik høyde, og har øyekontakt med barnet.

Det er utarbeidet et sett med regler for begge avdelingene for språklig samspill i, og rundt garderobesituasjonen. Dette er et godt utgangspunkt for felles rutiner og for utvikling av en god praksis her.

Praksis som kan bli bedre:

Vi opplever at ansatte i varierende grad utnytter de mulighetene som garderobesituasjonen gir for både språklig og sosialt samspill. Dette er også aktuelt i andre hverdagssituasjoner. For eksempel forteller barna at de voksne ikke deltar i lek sammen med dem, men er opptatt med å følge andre barn på do.

Vi ser at "garderobereglene" for hvordan påkledningssituasjonen skal være bare delvis blir etterlevd. Her ville kanskje en større forutsigbarhet for barna, gitt muligheter til mer aktiv deltakelse, og gitt bedre rom for samtale.

Vi ser at barna bruker alle sine språk til å formidle sine tanker og ønsker. Vi er usikre på om barna føler seg forstått, og lyttet til, i alle disse situasjonene. Dette samsvarer også med hva personalet gir uttrykk for. Vi opplever noen eksempler på at barnas uttrykk ikke blir tatt på alvor og fulgt opp. Et eksempel på dette kan være barn som er trøtte og slitne, men som likevel må ut for å leke. Vi ser at fokuset på benevnings tar stor plass, og lurte på om det kan hindre språklig samspill, samtaler og språklek.

Barns lek med språket blir mottatt ulikt av de ulike ansatte. Vi opplever at her ville det vært mulighet til en større språkglede, med rim og regler, og tøysespråk, dersom barnas initiativ hadde vært ivaretatt. Kompetanse omkring barn, samspill og språkutvikling kan gi et større handlingsrom for de ansatte.

Kvalitetsmål: Foresatte

Kvalitetsmål:

Foresatte opplever godt samarbeid med barnehagens ansatte om barns språkutvikling.

Tegn som tyder på dette er:

- Foresatte opplever at deres barn blir forstått, sett og hørt
- Foresatte opplever gode samtaler mellom barn og ansatte
- Foresatte har inntrykk av at personalet jobber godt med barnehagens språkmiljø
- Foresatte får god informasjon om barnets språkutvikling

Foresatte opplever at de har et begrenset innblikk i barnas hverdag og barnehagens språkarbeid. Deres innblikk er basert på korte øyeblikk i garderoben ved levering og henting, noe om også har blitt forsterket med smittevern og begrensninger på å komme lenger inn i barnehagen. Foreldre uttrykker usikkerhet rundt grunnlaget for å svare på noen av spørsmålene. Dette er viktig å ha med seg inn i lesing av foreldrenes tilbakemeldinger. Vi opplevde en engasjert og ærlig foreldregruppe som ønsker både barnets og barnehagen sin det beste. Foreldrene viser kunnskap og engasjement rundt barnehagens språkmiljø, som også ligger til grunn for foreldrenes forventninger til personalets praksis.

God praksis:

Foreldrene ser at barnehagen arbeider med språk og kommunikasjon, både ved informasjon fra ansatte og gjennom egne barns fortellinger fra hverdagen. For eksempel at barn forteller mer rundt måltider hjemme. Foreldrene forteller om personalets bidrag med sang og fortelling av eventyr som verdifullt i arbeidet med et godt språkmiljø.

Foreldre trekker fram enkeltpersoners styrke i kommunikasjon både med foreldre og barn i garderoben, som synliggjør mer av barnehagens pedagogiske arbeid. Noen ganger får de fortellinger om barnets språk og opplevelser i hverdagen. Foreldre erfarer at de får god informasjon dersom barnet har utfordringer. De har også fått informasjon om den kartleggingen ansatte gjør av barn. Digital dagsrapport oppleves som positivt og foreldrene kan få innblikk i noe av barnehagens språkarbeid.

Praksis som kan bli bedre:

Foreldrene uttrykker at det er stor variasjon i hvordan og om de og barna blir møtt i garderoben, også med tanke på hvilken informasjon de får om barnet og om barns språkutvikling. Dette samsvarer også med våre observasjoner. Informasjonen som foreldrene får oppleves generell, og gir ikke nok informasjon om hvordan personalet ser deres barn. Foreldre etterspør og ønsker at personalet i større grad kan gi positive tilbakemeldinger om barnet og barnets språk, altså ikke kun når barnet har utfordringer. Foreldresamtaler er bra, men foreldrene ønsker mer tilbakemeldinger i hverdagen. Foreldre viser også forståelse for at det er forskjell på hva foreldre har behov for. I garderobens små glimt uttrykker foreldre at de ikke ser samtaler mellom barn og personalet. De sier at de ikke vet nok om dette, men fremhever verdien i at barn deltar i samtaler hvor det er rom for å fortelle.

Foreldre etterlyser å få mer innsikt i barnehagens pedagogiske arbeid og hvordan barnehagen jobber systematisk med vurdering av eget arbeid. Personalet har et overordna ansvar for samarbeidet mellom hjem og barnehage, som vi mener må avklares for å kunne styrke gjensidighet og tillit i samarbeidet.

Kvalitetsmål: Personalet

Kvalitetsmål:

Personalet anerkjenner og responderer på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk.

Tegn som tyder på dette er:

- Personalet gir barn språklig støtte
- Personalet legger til rette for små grupper i garderoben
- Personalet viser interesse for det barnet formidler som grunnlag for hverdagssamtaler
- Personalet bruker språket aktivt ved å sette ord på handlinger, begreper og setninger

Vi ser et personale med et stort engasjement for jobben sin. Hverdagen er preget av humor og glede, og et ønske om å gjøre det beste for barna. På grunn av skiftninger i personalgruppen har personalet fått liten tid til å jobbe seg sammen, og sikre en felles forståelse av hva de legger i de ulike begrepene de bruker, og praksis beskrevet i arbeidsdokumentene. Det ligger et stort ansvar hos ledelsen og lederteamet med å fortsette å styrke kompetansen hos alle og skape en felles forståelse for og i det pedagogiske arbeidet.

I løpet av disse tre dagene har været på Roan vært fullt av regn og vind. Derfor har vi ikke sett så mange garderobesituasjoner som var planlagt. For å få en større helhet og oversikt over barnehagens språkmiljø, inkluderer vi også observasjoner fra flere hverdagssituasjoner.

God Praksis:

Vi ser et personale som benytter hverdagssituasjonene til å benevne og sette ord på det de ser, og det de gjør. Dette preger også av- og påkledningssituasjonene. Gjennom språket leder personalet samspillet og situasjoner ved for eksempel å si "kom, nå skal vi kle på så du får gå ut!" Personalet gir tydelige beskjeder ved at språk følger handling, vi hører også oppmuntrende ord som "kom igjen", "litt til nå" som støtter barnets mestring.

Også i garderoben har vi lagt merke til gode relasjoner mellom barn og voksne, med nærhet, humor og tull og tøys. Barna blir i mange tilfeller, gitt tid til å uttrykke seg, og støttet i sin søken etter å formidle sin tanker og følelser. I påkledning deles barna inn i små grupper for å gi mulighet til samtale om klærne, og det praktiske rundt påkledningen. F.eks settes det ord på hvordan man ved å samarbeide vil få til å ta opp glidelåsen i regnjakken. Sang er også et språk som vi ser personalet bruker som støtte i garderoben, både i påkledning og håndvask.

Vi legger merke til personalet som både tar initiativ til samtale og følger opp barnets initiativ. Vi ser personale som starter samtalen med å spørre om hva barnet skal gjøre ut, minne om det barnet var opptatt av dagen før. Her ser vi også spor av at personalet utvider barns erfaringer og uttrykk, som for eksempel: barnet sier "fort mæ!" den voksne spør tilbake: "hvorfor det?" Barnet fortsetter å fortelle, som igjen gir grunnlag for at den voksne utvider med flere ord. Det er ikke alltid like lett å forstå hva barnet vil fortelle, men personalet viser tålmodighet og interesse - også med spørsmålet: "kan du vise meg?".

Vi har observert personale som utfordrer barnets tenkning ved for eksempel å si: "du, nå mangler du noe?" - og barnet finner selv ut at han mangler både lue og votter.

Sang og eventyr er mye brukt, spesielt sammen med de minste barna. På storbarn ser vi at personalet ofte leser bok sammen med barna.

Barna har tillit til personalet, og søker til personalet for å formidle sine historier og ønsker. Det settes ord på handlinger og det som konkret skjer. Spesielt i forbindelse med bordaktiviteter, som perling og formingsaktiviteter.

Praksis som kan bli bedre:

Vi har sett variasjon i hvordan personalet bruker språket i spill med barna. Noen benevner de fleste handlinger og objekter, andre snakker med færre konkrete ord, for eksempel "du kan henge opp jakka di uti der". Det er stort sett det verbale språket personalet tar i bruk som språkstøtte i garderoben, vi har ikke sett for eksempel bruk av bilder som språkstøtte. Vi har observert personalet som henvender seg til barn med spørsmål som "vil du kle på deg nå?" Det gir barnet mulighet til å velge noe annet, som kanskje ikke er personalets intensjon, og som kan skape usikkerhet for barnet. Flere av personalet henvender seg ofte til barn med ordet "vi" hvor vi tenker de med fordel kan være mer direkte og si "du".

Som vi har skrevet tidligere ser vi personalet legger stor vekt på benevning. Vi har sett at det kan gi en viss ubalanse i kommunikasjonen mellom barn og personale, og stiller oss spørsmålet om hvordan barn opplever å få plass til å delta i kommunikasjonen med sine ord. Vi ser lite spor av samtaler mellom barn og personale i garderoben. Kommunikasjonen er mer preget av benevning og beskjeder, med maks en eller to runder. I personalmøtet setter

personalet selv ord på at “det kan bli for mange ord”, noe som utløste videre refleksjoner om å gi barn mer tid til å komme fram med sine innspill og svar. Vi ser også at barn inviterer til samtale (vår tolkning) for eksempel ved å begynne å fortelle om en “elg oppi skogen” – uten at det blir fulgt opp som grunnlag for en samtale.

Barn formidler både følelser og tanker med forskjellige uttrykk. Vi ser barn blir godt ivaretatt med omsorgsfulle voksne når de gråter. Slik viser personalet at de ser barna. Likevel kan det være bevisst eller ubevisst at personalet ikke setter ord på eller viser interesse for å sette ord på eller undersøke barns følelser sammen med barnet. Et eksempel er et barn som gråter og uttrykker at hun ikke vil ut, “skummelt” sier hun. Dette blir ikke fulgt opp, og barnet kan gå glipp av muligheten til å forstå og håndtere egne følelser, og kanskje ikke kjenne seg forstått. Personalet kan også overse muligheten til å få vite mer om barns tenkning, og kunne støtte og utfordre barnet videre, noe som også kan forstås i lys av anerkjennelse.

Barnehagens personale er opptatt av å organisere garderobesituasjonen med færre barn i rommet samtidig. Vi ser imidlertid at dette ikke bestandig følges opp av personalet og garderoben blir fylt av både barn og ansatte. Dette gjør situasjonen mer uoversiktlig med mange impulser, og mulighetene til språkstøtte og samtale reduseres.

Vi har også tatt et blikk på det fysiske rommet som den tredje pedagog i en helhetlig pedagogisk forståelse. Vi ser at veggene, både i garderoben og inne på avdelingene er fylt med mange forskjellige dokumentasjoner og informasjonen. Skal vi driste oss til en anbefaling her, kan det være å vurdere hvilket inntrykk det gir barna, og i hvilken grad det forstyrrer eller forsterker barns språkutvikling. Hva vil personalet med det de henger opp, og hva barn skal bli inspirert av? Hvordan finner for eksempel foreldre den viktige informasjonen i garderoben?

Kvalitetsmål: Barnehagen som lærende organisasjon

Kvalitetsmål:

Barnehagen er en lærende organisasjon der personalet reflekterer over barnehagens språkmiljø.

Tegn som tyder på dette er:

- Barnehagen vurderer jevnlig barns språkmiljø.
- Styrer legger til rette for gode møteplasser hvor personalet kan reflektere sammen
- Personalet observerer jevnlig barnas språklige utvikling.
- Barnehagen involverer barns erfaringer og synspunkter i vurderingsarbeidet

Barnehagens møtestruktur består av personalmøte 3 timer pr. mnd og teamledermøte 2 timer pr. mnd. Møtene blir brukt til faglige innspill, dele observasjoner, refleksjoner, veiledning fra PPT, samt noe informasjon. I vurderingsuken har det ikke vært noen ordinære møter i personalet, og vi har fått lite innblikk i hvordan barnehagen jobber for å reflektere over barnehagens språkmiljø. Vi har lest ulike dokumenter, og lyttet til hva personalet har fortalt. Vi ser at barnehagen har satset på Tras som arbeidsmåte og vurderingsmåte, hvor hovedfokus ser ut til å være observasjon og kartlegging av enkeltbarn. Vi ser og erfarer at både foreldrene og personalet har mye kompetanse rundt barns språkmiljø. Det vil bli viktig å reflektere rundt hvordan dette kan omsettes til praksis.

God Praksis:

Personalet forteller om systemene de har bygget opp hvor alle barn blir observert av to av personalet. Dette for å få fram flere blikk og forståelser. Barnehagens møtestruktur gir jevnlig rom for refleksjoner i personalgruppa.

Styrer forteller også om barnehagens arbeid med fokus på bevissthet om samspill og relasjoner mellom personelt og barn grunnleggende også for språkarbeidet. Personalet har utarbeidet utviklingsplaner som et godt hjelpemiddel til å strukturere og bearbeide arbeidet sitt. Her ligger et godt arbeid som grunnlag for videre evaluering og videreutvikling av arbeidet som allerede gjøres.

Praksis som kan bli bedre:

Å reflektere over barnehagens språkmiljø har mange fasetter, og vi ser lite av hvordan personalet involverer flere perspektiver i refleksjonsarbeidet. Observasjoner dreier i stor grad om kartlegging av barn og tiltak rettet mot barn språkutvikling. Her etterlyser vi særlig systematiske observasjoner og refleksjoner rundt egen praksis og barnehagens pedagogiske praksis knytta til barnehagens språkmiljø.

Vi ser ikke hvordan, eller at, barnehagen synliggjør kunnskap og vurderinger slik at de blir tydeliggjort for videre arbeid. Personalet uttrykker også taus kunnskap som en vurderingsmetode, noe som vi stiller oss noe undrende til. Vi støtter det videre arbeidet med å sette ord på taus kunnskap, synliggjøre pedagogiske begrunnelser som bakgrunn for refleksjon og felles forståelser for betydninger for praksis.

Personalet forteller om tidligere praksis med barnesamtaler og barnemøter, som en viktig arena for å involvere barnas synspunkter i vurderingsarbeidet. Vi oppfatter ikke at dette er en del av barnehagens praksis nå. Vi ser at personalet viser gode kunnskaper om barns språkmiljø, men stiller spørsmål om det er et sprik mellom det personalet omtaler som ønsket praksis, og det som er virkelighet/ kommer til uttrykk i hverdagen.

I møte med foreldrene etterlyste de hvordan barnehagen jobber systematisk med å sikre kvalitet i den pedagogiske praksisen, og påpeker ledelsens ansvar for opplæring av nytilsatte.

6. Videre arbeid og spørsmål til refleksjon

Styreren og barnehageeieren overtar ansvaret for utviklingsarbeidet. De må prioritere og ta eierskap i den videre satsninga. Lederteamet i barnehagen har ansvar for å inkludere resten av personalet i arbeidet. Det er òg viktig å huske på at eieren og foreldrerepresentantene skal delta i det videre arbeidet med kvalitetsutvikling i barnehagen. Det er en viktig forankring at personalet og foreldrene får delta i arbeidet med å reflektere over, drøfte og analysere innholdet i denne rapporten. Dette er grunnlaget for videre arbeid.

Denne vurderingsrapporten har ikke til formål å komme med konkrete forslag til hvordan barnehagen skal gripe fatt i utviklingsarbeidet, men vi foreslår noen refleksjonsspørsmål for å hjelpe barnehagen til å videreføre utviklingsprosessen. Aktuelle refleksjonsspørsmål kan være:

- Hvordan kan dere utvikle barnehagen videre som en lærende organisasjon hvor dere skaper kunnskap sammen?
- Hvordan kan dere jobbe systematisk med kompetanseutvikling, dele erfaringer og bruke kunnskap som finnes i personalgruppa?
- Hvordan blir kunnskap og endringer i praksis synliggjort og dokumentert?
- Hvordan styrke lederteamet i å lede det faglige arbeidet?
- Hvordan sikre større felles forståelse for sentrale begrep i barnehagens pedagogiske satsning, som for eksempel syn på barn, syn på læring, samtale og dialog?

- Hvordan kan personalet evaluere allerede fastsatte regler og rutiner, for å undersøke om de er hensiktsmessige for barn og ansatte?
- Hvordan kan personalet bruke tras som et verktøy for å utvikle språkmiljøet i barnehagen mer helhetlig?
- Hvordan styrke refleksjon og vurdering av personalets pedagogiske språkarbeid?
- Hvordan øke kompetanse og bevissthet på hverdagssamtalen og egen samtalestil?
- Hvordan kan dokumentasjoner brukes pedagogisk som grunnlag for samtale med barn?
- Hvordan kan barn få rom til å være mer språklige aktive i garderoben?
- Er det mulig at samtaler mellom barn og personale kan få bedre vilkår i andre hverdagssituasjoner enn i garderoben?
- Hvordan avklare hvilke forventninger foreldre har til informasjon om barns språkutvikling?
- Hvordan skape bedre grunnlag for et gjensidig samarbeid mellom personalet og foreldre?

7. Oppfølgingsavtale etter ekstern barnehagevurdering

Denne avtalen må sees i sammenheng med plan for «Pilotprosjektet ekstern barnehagevurdering og veiledning i Fosenregionen, 2019 – 2021».

Styrers ansvar:

- Barnehagevurderene presenterer rapporten for personalet i barnehagen. Styrer sørger for at oppvekstansvarlig, politisk barnehageeier, PPT og FAU er representert når rapporten legges fram.
- Rapporten sendes umiddelbart til oppvekstansvarlig.
- Styrer melder **innen 1 uke** tilbake til regionkonsulenten om erfaringer med ekstern barnehagevurdering på tilsendt skjema.
- **Innen 8 måneder:**
 - Styrer presenterer rapporten for politikerne i hovedutvalg for oppvekst med oppvekstansvarlig i kommunen til stede.
 - På bakgrunn av det som kommer fram i rapporten setter styrer, i samarbeid med fagpersoner fra DMMH, opp en prioritert plan for forbedringstiltak. Styrer presenterer plan for forbedringstiltak på ledermøte og for barnehageeier.
 - Det foretas en skriftlig evaluering av tiltakene. Har arbeidet med rapporten ført til de endringer man ønsker?
I denne prosessen er det viktig at vi hører på flere stemmer, både barnehageeier, ansatte i barnehagen og ikke minst foreldre og barn. Evalueringen sendes oppvekstansvarlig og presenteres for politikerne i hovedutvalg for oppvekst.

- Tilbakemelding på arbeidet med utfordringene i vurderingsrapporten skjer som del av tilstandsrapporten/årsmeldinga hvert år til barnehageeier.

Barnehageeiers / oppvekstansvarliges ansvar:

- Barnehageeier/oppvekstansvarlig involveres i valg av tema for ekstern vurdering.
- Tema forankres i kommunens/barnehagens satsingsområder.
- Oppvekstansvarlige har veiledningsansvar/oppfølgingsansvar.
- Rapporten tas inn i lederavtalen med styrerne og brukes i utviklingssamtalene.
- Rapporten skal være et verktøy i en utviklingsplan på barnehage/kommunenivå.
- Rapporten skal inn i tilstandsrapporten eller som vedlegg til denne.
- Oppvekstansvarlig etterspør evalueringen etter 8 måneder.

Vedlegg 1 - Deltakere i vurderinga

Alle som har vært i barnehagen i vurderingsuka, er deltakere på bakgrunn av observasjoner, uformelle samtaler og eventuell deltaking på møte og samtaler. Her er en oversikt over hvor mange som har deltatt under vurderingsuka, og en begrunnelse for valg av samtaledeltakere.

Barnehagen har to avdelinger (småbarn og storbarn). Vi har i hovedsak fulgt en avdeling hver dag. Vi har hatt samtale med til sammen 3 barn. To jenter og en gutt, alle i 4–5 års alderen. Barna var valgt ut av de pedagogiske ledere på storbarnsavdelingen. Vi har i tillegg snakket med barn mer uformelt i hverdagen.

På foreldremøtet var det 8 foresatte, både småbarn og storbarn var representert.

På personalmøtet var det 7 deltakere. I tillegg har vi snakket mer uformelt med personalet i løpet av vurderingsdagene. Vi har ikke deltatt på noen interne møter i barnehagen, og vår innsikt i hvordan barnehagen samarbeider, praktiserer møtene, jobber med refleksjon og læring er basert på personalets innspill. Alle vurderingsdagene startet og avsluttet med samtale med styrer.

Vedlegg 2 – Tidsplan

Det var avsatt 4 dager til å vurdere barnehagen. Før oppholdet i barnehagen hadde vurdererne telefon- og mailkontakt med styreren, de fikk informasjon om gjennomføringa av ståstedsanalysen, fikk tilsendt dokument fra barnehagen, utformet fremtidsbildet, laget tidsplaner, leste seg opp på vurderingstemaet og forberedte dokumenter som skulle brukes under vurderinga. Under selve vurderingen var vurdererne i barnehagen i **tre** dager. Fjerde dagen ble brukt til rapportskriving og presentasjon for barnehagepersonalet, eier og foreldrerepresentanter i Samarbeidsutvalget. I forkant og underveis forberedte vurdererne informasjon, metoder og verktøy, og de drev informasjonsarbeid og oppsummeringer. Styreren ble oppdatert om arbeidet hele veien.

Å gjennomføre en kvalitetsvurdering på tre dager er knapp tid, og det innebærer en vurdering på et avgrenset område. Tidsplanen ble noe justert underveis for å tilpasse barnehagens hverdag, for å få se mest mulig av samspill i garderoben. To av de tre vurderingsdagene var barna inne etter lunsj, og vi fikk færre erfaringer fra samspill i garderoben.

Tidsplan

TIDSPLAN FOR VURDERINGSUKA I TUSSELADDEN BARNEHAGE - UKE 12 – 2021

Vurderingsuke: 12		Hva skal skje?
Mandag 22.03	Kl.08.30	• Samtale med styreren • Samtale med personalet rumpetrollene-småbarn • Samtale med personalet froskene-storbarn
	Kl.09.15 Kl.09.45	
	Kl.10.45	• Garderobe til rumpetrollene, inn til lunsj etter utetid. Kjersti • Garderobe til froskene, inn til lunsj etter utetid. Ann Kristin.
	Kl.11.15	• Lunsj /pause – Kjersti/Ann Kristin
	Kl.11.45-12.30	• Observasjoner inne froskene- Ann Kristin • Observasjoner inne rumpetrollene-Kjersti
	Kl.12.30-13.30	• Garderobe før utetid froskene-Ann Kristin • Garderobe før utetid rumpetrollene-Kjersti
	Kl.13.30 Kl.13.30	• Oppsummering av dagen med styrer
	Kl.14.30	• Forberedelse til foreldremøte • Foreldremøte- digitalt. Marianne ønsker velkommen
	16.00	
	18.00-19.30	• Oppsummering av dagen og forberedelse av neste dag.

Tirsdag 23.03	Kl.08.00- 08.30	• Mottak/garderobe rumpetrollene - Ann Kristin • Mottak/garderobe froskene- Kjersti
	Kl.08.30-09.00	• Samtale med styrer
	Kl.9.45-10.15	• Garderobe-rumpetrollene-Ann Kristin • Garderobe-froskene-Kjersti
	Kl.10.30 -11.15	• Barnesamtaler – 3 barn – froskene Ann Kristin/Kjersti
	11.30 Kl.12.15	• Lunsj /pause Ann Kristin/Kjersti
	Kl.12.15-13.00	• Observasjon-lek inne rumpetroll-Ann Kristin • Observasjon-lek inne froskene-Kjersti
	13.00-13.30	• Garderobe før utetid- froskene - Kjersti • Garderobe før utetid – rumpetrollene- Ann Kristin
	Kl.13.45 Kl.16.30- 18.30	• Oppsummering av dagen med styrer • Intervjumøte med personalet • Oppsummering av dagen og forberedelse av neste dag
Onsdag 24.03	Kl. 9.15	• Samtale med styrer
	9.45-10.15	• Garderobe-rumpetrollene-Kjersti • Garderobe-froskene-Ann Kristin
	Kl.10.45 Kl.11.00	• Garderobe inn etter utetid-rumpetrollene – Ann Kristin • Garderobe inn etter utetid-rumpetrollene - Kjersti
	Kl.11.30-12.15	• Lunsj /pause Ann Kristin/Kjersti
	Kl.12.15-12.45	• Observasjon-lek inne rumpetroll-Ann Kristin • Observasjon-lek inne froskene-Kjersti
	Kl.12.45-13.30	• Garderobe-rumpetrollene-Ann Kristin • Garderobe-froskene-Kjersti

	Kl.13.45 Kl.15.00-16.00	• Oppsummering med styrer • Garderobe henting • Etterarbeid og rapport
Torsdag 25.03	Kl.08.00 Kl.15.30 Kl.16.30-17.30	• Rapportskriving • Møte med styrer. Overlevering av rapporten. • Rapportframlegg der SU, virksomhetsleder, oppvekstleder, PPT, personal er til stede.

Vedlegg 3 – Metoder

Tema og tid til rådighet påvirket valg av metoder. I vurderingsprosessen i denne barnehagen ble følgende metoder brukt:

Før vi startet vurderingsdagene har vi som vurderere lest ulike dokumenter fra barnehagen; som for eksempel års- og utviklingsplan og ståstedsanalyse. I vurderingsdagene har vi observert personalet og barn på de ulike avdelingene inne i leik og i samspill i garderoben. I tillegg har vi hatt samtaler med barn og personalet utfra halvstrukturerte intervju knyttet til vurderingsområdet. Her har vi vært nysgjerrig på det vi ser og bygd videre spørsmål rundt det vi ser og hører.

Foreldre og personalet fikk spørsmål til forberedelse i god tid før møtene, hvor spørsmålene ble diskutert i grupper og delt i plenum

For å fange lik tematikk hadde vurdererne i forkant utarbeidet ulike samtaleguider til hjelp for samtaler med barnehagebarn, foreldre, assistenter/fagarbeidere og pedagoger.

Vi observerte i hverdagssituasjoner inne, særlig på-/avkledning og mottak, leik og samspill.

På forhånd sendte barnehagen relevante dokumenter til vurdererne:

- Årsplan, utviklingsplaner, temaplan
- Personalets ståstedsanalyse

I løpet av vurderingsuka fikk vi halvårsevaluering og sluttvurdering fra Bakom

Forberedelse av barna

Vurdererne sendte en presentasjon av seg selv til barnehagen før vurderingen. Barnehageansatte fikk i oppdrag å forberede barna på besøket, og hvorfor vurdererne skulle være i barnehagen.

Møte med foresatte

Foresatte fikk mulighet til å involvere og engasjere seg i prosessen. En god dialog mellom hjem og barnehage er en forutsetning for god barnehageutvikling. De foresatte fikk kjennskap til vurderingstemaet og spørsmålsguiden før vurderinga, og ble oppfordret til å reflektere individuelt over barnehagen sin praksis før møtet. I løpet av vurderingen hadde vurdererne møte med foreldre hvor hele foreldregruppa var invitert. Det møtte 8 av barnas foresatte, hvor også foreldrerepresentanten i SU var til stede. 11 av barnehagens 19 barn var representert.

Møte med styreren

Under vurderingsdagene fikk styreren daglig orientering og oppsummering fra vurdererne. Styreren har en nøkkelrolle i utviklingsarbeidet som barnehagen skal ta tak i når rapporten er overlevert. En god dialog med styreren danner grunnlaget for gjensidig forståelse av barnehagen sin nå-situasjon og for videre arbeid.

Vedlegg 4 – Intervjuguide til barna

Intervjuguide barna:

Barna: Barna deltar aktivt i av- og påkledningssituasjonen, også språklig.	• Barn uttrykker sine følelser, tanker og meninger i situasjonen • Barna viser språkglede ved å leke med ord og lyder • Barna opplever å bli involvert i samtaler med personalet • Barna opplever å bli lyttet til og forstått
--	--

Spørsmålsguide:

Intervjuguiden fungerer mest som en huskeliste for oss vurderere. Vi starter med å få barna til å fortelle litt løst om hverdagen sin, og følger opp med aktuelle spørsmål underveis:

Hva liker du å leke med i barnehagen?

Har du noen du liker å leke sammen med?

Hvor liker du best å leke?

Er de voksne sammen med dere i leken?

Hva syns du er morsomst å holde på med i barnehagen?

Hva gjør du sammen med de voksne i barnehagen?

Er det noen voksne du liker å snakke med?

Hører de voksne på deg når du vil fortelle om noe du har opplevd?

Bruker de voksne å fortelle deg om noe de har opplevd?

Hva snakker de voksne med deg om?

I hvilke situasjoner bruker de voksne å snakke med deg?

Er de voksne tilgjengelig om du vil fortelle noe eller trenger hjelp til noe?

Hvis du er lei deg eller sint, hvem kan du snakke med da?

Tuller og tøyser dere med ord sammen med voksne?

Om du syns noe er spennende å lære mer om, har du noen voksne du kan fortelle dette til?

Får barna være med å planlegge det som skjer i hverdagen?

Vedlegg 5 – Intervjuguide til foresatte

Foresatte: Foresatte opplever godt samarbeid med barnehagens ansatte om barns språkutvikling.	• Foresatte opplever at deres barn blir forstått, sett og hørt • Foresatte opplever gode samtaler mellom barn og ansatte • Foresatte har inntrykk av at personalet jobber godt med barnehagens språkmiljø • Foresatte får god informasjon om barnets språkutvikling
---	---

Spørsmålsguide foresatte:

1. Hva legger du i et godt språkmiljø for barn?
2. Hvordan opplever du at barn blir forstått, sett og hørt?
3. Opplever du gode samtaler mellom barn og ansatte? Beskriv
4. Hvordan erfarer du å få god informasjon om barnets språkutvikling?
5. Hvilket inntrykk har du av hvordan personalet jobber med barnehagens språkmiljø?

Vedlegg 6 – Intervjuguide til personalet

Samtaleguide personalet Tusseladden – ekstern vurdering mars 21.

Vurderingsområde: Ansatte legger til rette for et godt språkmiljø i garderobesituasjonen, som støtter barns språkutvikling.

Spørsmål til individuell forberedelse til personalmøtet – ingen individuelle intervju.
Alle gruppene starter refleksjonen med følgende spørsmål:

Hva legger du i et godt språkmiljø?

Refleksjoner i grupper hovedsakelig knyttet til:

Kvalitetsmål personalet:

Personalet anerkjenner og responderer på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk.

1. Personalet anerkjenner barns verbale og non-verbale uttrykk
 - Hvordan anerkjenner du barns ulike uttrykk?
 - Hvordan får dere kunnskap om barns ulike språk?
 - Hvordan er DU som samtalepartner for å støtte barns språk?
2. Personalet bruker språket aktivt ved å sette ord på handlinger, begreper og setninger
 - Hvordan oppmuntrer personalet barna til å gi uttrykk for egen opplevelse?
 - Har dere arenaer \ møteplasser der det er rom for barns uttrykk?
 - Hvordan får barn uten verbalspråk uttrykke egne opplevelser?
 - hvordan støtter du barns fortellinger?
3. Personalet viser interesse for det barnet formidler som grunnlag for hverdagssamtaler
 - På hvilke måter involverer dere barna til samtaler i hverdagen?
 - På hvilke måter utfordrer dere barns tenkning i hverdagssamtaler?
 - Hvordan jobber dere for å utvikle egen samtalekompetanse?
4. Personalet gir barn språklig støtte
 - Hvordan gir du barn språklig støtte?
 - I hvilke situasjoner får barn språklig støtte? Gi eksempler
 - På hvilken måte tilrettelegger dere barnehagens rom for å stimulere barns språk?

Kvalitetsmål Barneperspektivet:

Barna deltar aktivt i av- og påkledningssituasjonen, også språklig.

1. Barn uttrykker sine følelser, tanker og meninger i situasjonen
 - Hvordan viser du nysgjerrighet for barns ulike uttrykk?
 - Hvordan oppmuntrer du barn til å uttrykke seg selv?
2. Barna viser språkglede ved å leke med ord og lyder
 - Hvordan viser dere verdsettelse av barns lek med språk?
3. Barna opplever å bli lyttet til og forstått

- Hvordan vet du at barn opplever seg forstått?

Kvalitetsmål foresatte:

Foresatte opplever godt samarbeid med barnehagens ansatte om barns språkutvikling.

- Foresatte får god informasjon om barnets språkutvikling
 - Hvordan informerer du om barnets språkutvikling?

Kvalitetsmål barnehagen som lærende organisasjon:

Barnehagen er en lærende organisasjon der personalet reflekterer over barnehagens språkmiljø.

1. Barnehagen vurderer jevnlig barns språkmiljø.
 - Hvilke rutiner har dere for å vurdere barns språkmiljø?
 - Hvilke metoder tar dere i bruk i vurderingsarbeidet?
 - Hva vurderer dere/ hvilke perspektiver inkluderer dere i vurderingsarbeidet?
2. Styrer legger til rette for gode møteplasser hvor personalet kan reflektere sammen
 - Hvilke møteplasser har dere for refleksjon?
 - Hvilken nytte har dere av refleksjonsarbeidet?
3. Personalet observerer jevnlig barnas språklige utvikling.
 - Hvordan observerer dere barns språk?
 - Hva observerer dere?
 - Hva bruker dere observasjonene til?
4. Barnehagen involverer barns erfaringer og synspunkter i vurderingsarbeidet
 - På hvilken måte involverer dere barns erfaringer og synspunkter i vurderingsarbeidet?
 - På hvilken måte får barns stemmer betydning for barnehagens praksis?